

Vážené dámy a pánové, milí přátelé, dnešní cenu Prix Irene získává:

MARTIN MILAN ŠIMEČKA

vzácný jedinečný představitel

demokratických hodnot a také

blízkosti Slováků a Čechů.

Martin Milan Šimečka se narodil v roce 1957 v Bratislavě. Je synem filozofa, spisovatele a disidenta Milana Šimečky. Vyrůstal na Slovensku v rodině, kde se svobodné myšlení a odvaha čelit bezpráví staly součástí každodenního života. Získal schopnost nazírat svět nejen z morálních a intelektuálních výšin, ale zároveň byl od mládí vystaven realitě režimu, který jeho i celou rodinu považoval za nepřítele. Do roku 1989 prošel řadou zaměstnání (ošetřovatel, prodavač, plavčík, topič atd.). Milan šel vlastní cestou a svým způsobem pokračoval v odkazu svého otce.

V roce 1988 byl jedním z organizátorů Výboru na obranu Ivana Polanského a jedním z 92 signatářů solidárního otevřeného dopisu, podepsaného vydavateli českého a slovenského samizdatu prezidentu Husákovi:

„Činíme totéž, co Ivan Polanský. Vyzýváme vás, abyste buď jeho propustili na svobodu, nebo osvědčili důslednost své zvrácené spravedlnosti tím, že uvězníte nás všechny.“

Text dopisu Milan publikoval v samizdatovém časopise Fragment-K, který tehdy redigoval. 12. říjen, kdy byl založen Výbor na obranu Ivana Polanského byl uznán jako *Mezinárodní den samizdatu*.

Literární kariéru začal jako spisovatel na samizdatové scéně v 80. letech, kdy v tehdejší Československu nezávislé a svobodomyšlné texty nezbývalo než vydat v samizdatu. Milan se snažil mluvit tam, kde se to nesmělo. Jeho literární díla (mezi ně patří například Vojenská knížka 1980, Žabí rok 1983, Džin 1988) svědčí o jeho práci s jazykem i o jeho odhodlání a byla oceněna např. Cenou Jiřího Ortena. Psal, aby připomněl, že svoboda není samozřejmostí. Většina jeho knih vyšla v tehdejší samizdatové edici Petlice a po roce 1990 vyšla oficiálně na Slovensku i v Čechách. Novelu Džin vydal v edici samizdatového časopisu Fragment-K. Žabí rok vyšel také v r.

1985 v exilovém nakladatelství Index a dočkal se anglického a francouzského vydání.

Milan je občan Slovenské republiky. Po rozpadu Československa, musel jako syn českých rodičů požádat o slovenské občanství. Cituji z jeho knihy „Medzi Slovákmi“ s podtitulem „Stručné dějiny ľahostajnosti od Dubčeka k Ficovi alebo ako som sa stal vlastencom“: „... Požiadať o slovenské občianstvo vyzeralo ako čiré bláznovstvo, ja som však vedel, že ak chcem zostať na Slovensku žiť a verejne o ňom premýšľať, nesmiem si ponechať únikovú cestu. Pani matrikárka sa od dojatia rozplakala“. K otázce ľhostejnosti cituji z téže knihy: „... ľahostajnosť je v skutočnosti tichou spoločníčkou zla, ktoré môže zachvátiť dav.“

Po sametové revoluci Milan M. Šimečka založil vydavatelství Archa, kde do roku 1996 pracoval jako šéfredaktor. V letech 1997 až 1999 vedl politicko-kulturní týdeník Domino-fórum. Mezi lety 1999 až 2006 pracoval jako šéfredaktor slovenského deníku SME. Od listopadu 2006 do roku 2009 byl šéfredaktorem českého týdeníku Respekt. Po roce 1990 pokračoval také jako redaktor časopisu Fragment-K. Podílel se na formování veřejného diskursu o demokracii, spravedlnosti a odpovědnosti. Prosazoval pravdivost, kritický pohled a pečlivost nad populismem.

Ve světě, kde se informace často mění v nástroje manipulace, kde pravda je znásilňována podle zájmů mocných, zůstává Milan věrný své vizi, že žurnalistika má sloužit lidem a má chránit demokratické hodnoty. Tak se znovu stal – spolu s celou rodinou – nepřítelem státu. V jednom z nedávných článků v Respektu napsal, že být nepřítelem státu je zvyklý. Ficovské Slovensko dnes bohužel začíná být státem, kde odvážný člověk, který hledá pravdu a zachovává si integritu i lidskost – a takový Milan je, - se nepřítelem státu chtě nechtě stane.

Václav Trojan, 22 11. 2014